

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

ויקהל

(חלק לא שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת ויקהל-פקודי, יט"כה אדר, ה'תשפ"ו (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

ויקהל

החצר נחושת", שכתב שם, "יתדות", כמין נגרי נחשת עשויין ליריעות האהל ולק- לעי החצר קשורים במיתרים סביב סביב בשיפוליהן כדי שלא תהא הרוח מג- ביהתן", ולמה הוזקק רש"י לחזור ולפרש כאן שוב פעם ענינם של "יתדות המשכן"?

[וגם "מיתריהם", שלעיל, במקום צוואתם" לא נתפרשו בקרא, לכאורה לא הי' רש"י צריך לפרש כאן, כיון שכבר פירש שם שהיתדות היו "קשורים במית- רים סביב סביב בשיפוליהן"].

ב. גם יש לדייק בלשון רש"י שה"יתדות" היו "לתקוע ולקשור בהם סופי היריעות כו":

לעיל בס"פ תרומה כתב רש"י בנוגע ליתדות היריעות, "ואיני יודע אם תחובין בארץ או קשורין ותלוין וכובדן מכביד שפולי היריעות שלא ינועו ברוח (אלא שאח"כ מסיק) ואומר אני ששמן מוכיח עליהם שהם תקועים בארץ לכך נקראו יתדות ומקרא זה מסייעני אהל⁸ בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח".

ועפ"ז צ"ל (וכ"כ במפרשים) דמ"ש רש"י כאן "לתקוע" היינו כמסקנתו לעיל שהיו "תקועים בארץ".

אבל צ"ע לפי הגירסא בפרש"י לעיל, שסיום הפירוש שם, "ואומר אני" אינו

א. בתחילת, "ציווי מלאכת המשכן" שבפרשתנו, כותב רש"י¹, "כבר פירשתי נדבת המשכן ומלאכתו במקום צוואתם" (בפ' תרומה ותצוה וריש פרשת תשא).

אעפ"כ מצינו כמה פרטים במלאכת המשכן שרש"י נחית לפרשם בפרשתנו (כמו בפסוק², "את המשכן את אהלו ואת מכסהו" שמפרש רש"י מה הם "משכן", "אהלו" ו"מכסהו", ועוד), ומובן הטעם, כי דברים אלה א"א ליזע פירושם מ"מקום צוואתם" ולכן הוצרך רש"י לפרשם כאן, וכמבואר במפרשים³ בנוגע לרוב פירושי רש"י כאן (הטעם שלא סמך רש"י על פירושו "במקום צוואתם").

ועפ"ז צ"ע בפרש"י על הפסוק⁴, "את יתדות המשכן ואת יתדות החצר ואת מיתריהם", שפירש "יתדות, לתקוע ולק- שור בהם סופי היריעות בארץ שלא ינועו ברוח", "מיתריהם, חבלים לקשור" – שהרי ענין זה כבר פירשו רש"י "במקום צוואתם", בס"פ תרומה עה"פ⁵, "לכל כלי המשכן גו' וכל יתדותיו וכל יתדות

(1) ל' רש"י ריש פרשתנו (לה, ב).

(2) לה, ה. – ויש לעיין למה הוצרך רש"י להדגיש זו (וכן בפרש"י לקמן שם, יג, "כבר פירשתי כו"), והרי דרכו ברוב המקומות לסמוך על מה שפירש קודם, מבלי שיכתוב בפירוש, "כבר פירשתי", ובפרט שהוא בסמיכות כ"כ (משא"כ בפרש"י ואתחנן ה, ז), ואכ"מ.

(3) שם, יא.

(4) ראה רא"ם, גו"א ועוד – שם, יא; רא"ם, ס' זכרון ועוד – שם, יב; שפ"ח ומשכיל לדוד – שם, יג (אבל ראה לקמן הערה 14). – וראה לקו"ש חט"ז ע' 325 ואילך.

(5) שם, יח.

(6) כז, יט.

(7) בביאור פרש"י זה – ראה בארוכה לקו"ש ח"ו

שיחה ב' לפ' תרומה (ע' 162 ואילך).

(8) ישע"י לג, ב.

(9) אמרי שפר על פרש"י כאן.

המשכן" שבס"פ תרומה הם (כפרש"י שם) הכלים, "שהיו צריכין להקמתו ולהורדתו כגון מקבוצת לתקוע יתדות כו", ובשביל זה אין צריכים חכמי לב, כי הם כלים רגילים הנמצאים גם אצל אלו שאינם "חכמי לב".

ועפ"ז תמוה, למה היו צריכים ל"חכמי לב" בשביל עשיית "יתדות" ו"מיתרים"¹⁴?

ולתרוץ זה מפרש רש"י שהיתדות היו חלק בלתי נפרד מהיריעות עצמם, כיון שבלעדם היו נעות ברוח, ומובן, דכיון שהחכמי לב היו צריכים לעשות את היריעות, לא הסתפקו רק בעשיית החלקים העיקריים שברייעות, אלא גמרו אותן באופן שתהיינה דבר שלם בכל פרטיו, והיינו שעשו לא רק את גוף היריעות, אלא גם את כל קרסיהן, ועד ליתדות ומיתרים שהוצרכו לקשרם שלא ינועו ברוח.

ועפ"ז יש לבאר הטעם שרש"י מדייק כאן שהיתדות היו "לתקוע", דהיינו שהיו תקועים בקרקע (ולא רק "תלויין וכובדן מכביד שפולי היריעות"), כי באופן זה מודגש יותר שהם חלק מקביעות (בנין) היריעות (כיון שעל ידם היריעות מחוברות בארץ), משא"כ להפ"י רוש שהיו "קשורין ותלויין וכובדן מכביד" עליהן, היתדות הם פרט נוסף על היריעות (שתלויין בהן) ע"י שכובדן מכ- (ביד)¹⁵.

מרש"י אלא מתלמידיו¹⁰, מדוע סתם רש"י שם וכאן מסיק שהיו תקועים בארץ?

וגם להגירסא הנפוצה שהמסקנא שם היא מדברי רש"י עצמו, צריך ביאור, ע"פ משנת" במ"א¹¹, שמוזה גופא שרש"י מת- חיל שם בלשון של ספק, ואיני יודע אם תחובין כו" (ולא כתב תיכף כפי המסקנא שהיו תקועים בארץ), מוכח, שהראיות שהביא רש"י שהיו תקועים בארץ (מזה "ששמן מוכיח עליהם" וכן ה"מקרא . . (ש)מסיעני") אינן ראיות גמורות – ויש להבין, מה הכריח את רש"י כאן בפרשתנו לקבוע שהיו "לתקוע", ולא נקט לשון שאין בו הכרעה בספק הנ"ל, כמו (ע"ד תחלת לשון רש"י בפ' תרומה שם): "עשויון ליריעות האהל קשורים סביב בשיפוליהן כדי שלא ינועו ברוח". וכיו"ב.

ג. ויש לומר הביאור בזה – בפשטות:

עה"פ¹², "ואת שמן המאור" פרש"י "אף הוא צריך חכמי לב שהוא משונה משאר שמנים כו", שמוזה מובן, שכל הדברים שנמנו כאן הוצרכו לחכמי לב דוקא לעשותם.

[ובזה מתורץ שינוי לשון הכתוב, דלעיל בפ' תרומה שם נאמר "לכל כלי המשכן בכל עבודתו וכל יתדותיו גו", וכן לקמן בפ' פקודי, כאשר הביאו בני" את המשכן וכל כליו למשה, נאמר בסיום העניין¹³, "ואת כל כלי עבודת המשכן", ואילו כאן בפרשתנו לא נזכרו "כל כלי המשכן".

וע"פ הנ"ל מובן בפשטות: "כלי

14) אבל אין לומר שזהו הטעם שהוצרך רש"י לפרש גם, "ואת לחם הפנים" (שם, יג) – כמ"ש בשפ"ח ומשכיל לדוד שם – כי מזה שרק בפסוק שלאחריו כ' רש"י "אף הוא צריך חכמי לב", מוכח, שבפסוק הקודם אין זו שאלת רש"י. וראה לקו"ש חט"ז שם הערה 33.

15) וי"ל (באור"א קצת), דאם רק כובדם מכביד

10) כן הובא במהדורת בערלינער (מכת"י) – (ואומר אני) יוסף בר שמעון". אבל בדפוס ראשון ושני וכת"י רש"י שתח"י – ליתא.

11) לקו"ש ח"י שם (ע' 165 ואילך).

12) פרשתנו שם, יד.

13) לט, מ.

וזה נרמז גם בדברי רז"ל¹⁹ שאין המצוה נקראת, אלא על שם הגומרה, דגם כאשר עיקר הדבר כבר נעשה, וחסר רק פרט קטן בגמרו, הרי כיון שלא נגמרה כל המצוה הרי לא נתקיימה, ומי שגומר המצוה, אף שהשלים רק פרט קטן, נקראת כל המצוה על שמו דוקא. וזהו כנ"ל, דעד שישנו כל הדבר, אינו שחסר רק פרט אחד, אלא שע"ז חסר בהכל, כיון שאין בטחון שהדבר יעמוד איתן נגד כל הרוחות המנשבות, וצ"ל שהדבר יחזור בכל הציור קומה שלו.

ומזה גם עידוד גדול לדורנו זה, דרא דעקבתא דמשיחא, שאע"פ שאנו בדרגא של „עקביים” לגבי הדורות הקודמים²⁰, ואכשור דרא בתמי, הנה דוקא עבודתנו בגמור הברורים, בעקביים – וכהיתדות בשולי היריעות שעל ידם נקשרות וק' בועות בארץ²¹ – היא הגומרת את העבודה הנצרכת להביא את הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו (אם שאין זה אלא פרט, ובפרט לגבי גודל העבודה של דורות שלפנ"ז),

ואין המצוה נקראת אלא ע"ש הגומרה – הדור דעקבתא דעקבתא דמשיחא, שהוא הגומר „מעשינו ועבודתנו (של) כל זמן משך הגלות”²², ומביא בפועל את „תכלית השלימות. . של ימות המשיח ותחיית המתים”²², במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ ויק"פ תשל"ז)

ד. ומכאן הוראה ל„חכמי לב” שבכל דור ודור בעבודת החינוך, שעליהם מוטלת החובה להעמיד תלמידים הרבה, כפסק הרמב"ם¹⁶ ש„מצוה על כל חכם וחכם מישראל ללמד את כל התלמידים אע"פ שאינן בניו”, שאין מילוי חובתו של החכם מסתיים בכך שהוא מלמד את התלמיד אותם הדברים שביכולתו (בחכמתו הגדולה) להשפיע אליו,

אלא צ"ל „חכם לב” באמת, לדאוג שפירותיו שמעמיד יהיו שלמים בכל הפרטים, עד שגם ענינים הנראים כטפ-לים וחיצוניים – כמו יתדות ומיתרים, שלכאורה א"צ להם „חכם לב” – משתדל שיהיו אצל התלמיד בתכלית השלימות.

ודוקא כאשר „גומר” את העמדת התלמיד עד לפרטים הכי חיצוניים, אז ישנה הוודאות והבטחון שהוא דבר של קיימא, ש„לא ינועו ברוח”, דגם כאשר ישנם רוחות מנשבות בעולם הרי התלמיד עומד חזק על משמרתו בהתאם להוראות רבו. זהו הסימן שתלמודו של הרב חדר לפנימיותו של התלמיד, עד שלא נשאר פרט ממנו שאינו חדור בזה. וע"ד פתגם רבינו הזקן¹⁷ על הפסוק¹⁸ „עקב אשר שמע אברהם בקולי”, שאברהם אבינו „שמע” ציווי השי"ת בכל ציור קומה שלו, ראש גוף ורגל, עד שגם העקביים שלו „שמעו” את ציווי השי"ת.

עליהם ותלויים באויר לא משנה כלום בהיתדות, משא"כ אם היו תקועים בארץ (וקושר בהם סופי היריעות בארץ), ולכן הוצרכו להעשות ע"י חכמי לב דוקא.

(16) ה'ל' ת"ת פ"א ה"ב. ה'ל' ת"ת לאדה"ז פ"א ס"ח.

(17) הובא בסה"מ תש"ח ע' 253 ואילך. וראה גם „התמים” חוברת ו' נב, ב ואילך (אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח ע' תקסו ואילך).

(18) תולדות כו, ה.

19) רשי"י עקב ת, א (מתנחומא שם ו. ועוד. וראה סוטה יג, ב).

20) ראה תניא פ"ב. שם אגה"ק סו"ט. וכו"מ.

21) המרמזת על המשכת השכינה בארץ דוקא –

ראה בארוכה ד"ה באתי לגני תשי"א (פ"ב.ג. פ"ז ואילך), שוהי העבודה דרא דעקבתא דמשיחא. ע"ש.

22) ל' התניא רפ"ז.